

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 242/05-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. septembra 2005 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. L. Š., bytom P., a J. Š., P., v ktorej namietajú porušenie ich základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj ich práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom mesta Prievidza v konaní o dodatočnom povolení stavby „SO 01 – Garáž a sklad“ na parcelách č. 6399 a č. 6400 v katastrálnom území P., ako aj rozhodnutím mesta Prievidza zn. 2.4.3-03-4401-2004 zo 4. októbra 2004, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. L. Š. a J. Š. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. júla 2005 doručená sťažnosť Ing. L. Š., bytom P., a J. Š., P. (ďalej len „sťažovatelia“), v ktorej namietajú porušenie ich základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj ich práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol k dohovoru“) postupom mesta Prievdza (ďalej aj „stavebný úrad“) v konaní o dodatočnom povolení stavby „SO 01 – Garáž a sklad“ na parcelách č. 6399 a č. 6400 v katastrálnom území P. (ďalej aj „stavba“), ako aj rozhodnutím mesta Prievdza zn. 2.4.3-03-4401-2004 zo 4. októbra 2004 (ďalej aj „rozhodnutie zo 4. októbra 2004“).

Z obsahu sťažnosti sťažovateľov vyplýva, že O. F., bytom P. (ďalej len „vlastník stavby“), bez stavebného povolenia postavil stavbu „Garáž a sklad“. Na základe žiadostí o odstránenie stavby K. M. a Š. M., obaja bytom P., E. B., bytom P., O. Ď., P., a sťažovateľov bolo bývalým Okresným úradom P. (ďalej len „okresný úrad“) a neskôr Mestským úradom P. v predmetnej veci „vyhotovených niekoľko rozhodnutí, ktoré druhostupňový orgán, niekedy aj po zásahu prokuratúry vždy zrušil, nakoľko nezodpovedali zákonným predpisom a zákonom vyznačovali sa formálnym prístupom a nekompetentnosťou“.

Rozhodnutie okresného úradu z 5. októbra 1998 v predmetnej veci bolo zrušené rozhodnutím Krajského úradu v T. (ďalej len „krajský úrad“) z 28. apríla 1999. Ďalším rozhodnutím krajského úradu z 19. júla 2001 bolo zrušené rozhodnutie okresného úradu z 10. marca 2000 v uvedenej veci. Rozhodnutím krajského úradu z 20. mája 2003 bolo zrušené rozhodnutie o prerušení konania o dodatočnom povolení stavby „SO 01 – Garáž a sklad“ okresného úradu zo 14. novembra 2002 v predmetnej veci.

Po zrušení okresného úradu prešla právomoc na riešenie uvedeného problému súvisiaceho s odstránením stavby na mesto Prievdza (stavebný úrad). V konaní vedenom o odstránenie predmetnej stavby „nastávali neodôvodnené prieťahy“, a preto boli účastníkmi konania stavebnému úradu zasielané 13. novembra 2004 a 7. apríla 2004 urgenčné listy. Až následne po týchto urgenciách t. j. 11 mesiacov po vydaní posledného rozhodnutia v predmetnej veci, bol vlastník stavby vyzvaný, aby do dvoch mesiacov, t. j. do 14. júna 2004 predložil stavebnému úradu podklady potrebné pre rozhodnutie, preukazujúce skutočnosť, že stavba nie je v rozpore s verejnými záujmami. Uvedené poklady boli už od vlastníka stavby žiadané v predmetnom konaní 15. januára 1998, t. j. pred šiestimi rokmi.

Vzhľadom na to, že stavebný úrad vo veci po 14. júni 2004 opätovne nekonal, účastníci konania mu zaslali opätovne urgenčný list. Ďalším podaním z 29. septembra 2004 zaslali účastníci konania stavebnému úradu svoje ďalšie námietky a pripomienky týkajúce sa prejednávanej veci.

Stavebný úrad však na uvedené podania sťažovateľov ako účastníkov konania nereagoval a bez nariadenia ústneho konania v uvedenej veci rozhodol rozhodnutím zn. 2.4.3-03-4401-2004 zo 4. októbra 2004, ktorým účastníkov konania a vlastníkov pozemku, na ktorom je postavená nedovolená stavba, odkázal riešiť občianskoprávne námietky, ktoré vyplývajú z vlastníckych práv k pozemku, na príslušnom súde a súčasne podľa § 137 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“) konanie o dodatočné povolenie stavby prerušil do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci.

Stavebný úrad sa podľa názoru sťažovateľov v rozhodnutí zo 4. októbra 2004 s pripomienkami ďalších účastníkov konania, ako ani so stavom stavby, jej rozpormi so stavebným zákonom a inými predpismi, ani s nesúlalom stavby s projektovou dokumentáciou nezaoberal. Podľa nich mal stavebný úrad v rámci postupu v predmetnom konaní najprv skúmať, či stavba nie je v rozpore s verejným záujmom, stavebným zákonom alebo inými predpismi (napr. či je v súlade s dokumentáciou zvodu zrážok zo stavby, či spĺňa všeobecno-technické požiadavky a pod.), a až následne mali byť predmetom jeho skúmania vlastnícke vzťahy k zastavanému pozemku.

Konaniu, ktoré predchádzalo vydaniu rozhodnutia zo 4. októbra 2004, sťažovatelia taktiež vyčítali, že v rámci neho nebolo nariadené ústne konanie spojené s miestnym zisťovaním a ako účastníci konania nemali možnosť uplatniť si svoje procesné práva, ktoré im dáva k dispozícii stavebný zákon. V tomto konaní podľa nich stavebným úradom nebolo ani spoľahlivo zistené, či vyhotovenie stavby nie je v rozpore so stavebným zákonom, taktiež neboli skúmané dôsledky stavby na okolie, najmä na vonkajšie časti a vnútorné priestory susedného objektu a ani identifikácia polohy stavby vo vzťahu k susedným parcelám.

Stavebný úrad podľa sťažovateľov nerešpektoval ani rozhodnutie krajského úradu z 20. mája 2003 (tým, že nevykonal ústne konanie spojené s miestnym zisťovaním, nepreskúmal a neposúdil stavbu, či nie je v rozpore s verejným záujmom, nezistil spoľahlivo polohu stavby voči susedným parcelám a neposúdil v tomto konaní pripomienky a námietky účastníkov konania).

V rozhodnutí zo 4. októbra 2004 je podľa sťažovateľov „zamlčané“, že stavba je v rozpore s verejným záujmom aj preto, že Regionálny úrad verejného zdravotníctva v P. vykonal 27. mája 2004 ohliadku stavby a jej negatívnych dôsledkov a zápisnične skonštatoval, že vplyvom tejto nedovolenej stavby *„dochádza v susednom dome k vlhnutiu, na susedných stenách izieb je možnosť tvorby pliesní a následne dochádza k zhoršovaniu hygienických podmienok a k zníženiu štandardu bývania a užívania domu a tieto priestory nie je možné užívať na trvalé bývanie. Ďalej konštatuje, že tento stav spôsobuje nesprávne situovanie stavby, v dôsledku čoho dochádza k zisteným negatívnym javom. Teda poukazuje na rozpor so stavebným zákonom a verejným záujmom“*.

Stavebný úrad v uvedenom rozhodnutí taktiež podľa sťažovateľov nesprávne interpretoval požiadavku Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v P. na úpravu strešného plášťa nedovolenej stavby.

Sťažovatelia s prihliadnutím na záporné stanoviská účastníkov konania a susedov stavby, ako aj na záporné stanoviská Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v P., Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v P. a neplatné stanovisko oddelenia územného plánovania, životného prostredia a regionálneho rozvoja hlavného architekta mesta, ako aj na neexistenciu geometrického plánu zástavby považujú za nepravdivé aj tvrdenie uvedené v rozhodnutí zo 4. októbra 2004, podľa ktorého žiadne záporné ani protichodné stanoviská k povoleniu stavby nie sú. Stavebným úradom v uvedenom rozhodnutí podľa sťažovateľov v rozpore s § 137 ods. 3 stavebného zákona nebola určená ani lehota, v ktorej majú účastníci konania predložiť dôkaz o podaní návrhu súdu.

Pretože sťažovatelia sa proti rozhodnutiu o prerušení konania zo 4. októbra 2004 nemohli odvolať, podali podnet Okresnej prokuratúre v P. (ďalej len „okresná prokuratúra“) so žiadosťou o zrušenie tohto rozhodnutia. Okresná prokuratúra naň reagovala listom zo 7. marca 2005, v ktorom sťažovateľom odpovedala iba na jeden zo sedemnástich bodov uvedených v ich podnete, keď uviedla, že určenie lehoty stavebným úradom, dokedy majú účastníci podať návrh súdu, nie je možné, lebo to vylučuje iný zákon. Sťažovatelia sa následne obrátili na Krajskú prokuratúru v T., ktorá im v liste z 5. mája 2005 oznámila, že ich podanie považuje za opakovaný podnet, na ktorý nebude reagovať. Dňa 17. mája 2005 sa preto sťažovatelia obrátili na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky, ktorá vo svojej odpovedi sťažovateľom okrem iného poukázala aj na znenie § 88a ods. 3 a 4 stavebného zákona, avšak neuviedla, prečo stavebný úrad zanedbal svoje povinnosti a pripomienky účastníkov konania neposúdila.

Žiadny z uvedených orgánov sa teda podľa názoru sťažovateľov ich pripomienkami a námietkami nezaoberal, ale ich *„obišiel a nezaujal k nim žiadne stanovisko“*.

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti namietali, že ich právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy bolo porušené *„neodôvodnenými prietahmi“* v uvedenom konaní, v dôsledku ktorých boli jednotlivé rozhodnutia v tejto veci vydávané v dvojročných intervaloch často až po urgenciách účastníkov konania.

Rozhodnutia vydávané v predmetnom konaní sú podľa sťažovateľov nesprávne a protizákonné a sťažovatelia sú *„nútení obracať sa na rôzne organizácie, kontrolné orgány, prokuratúru s poukazovaním na ich nedostatky a so žiadosťou o ich zrušenie“*.

Vecné pripomienky sťažovateľov, ktoré boli v rámci predmetného konania viackrát písomne uplatnené, neboli vôbec stavebným úradom prejednané ani vzaté do úvahy. Hoci sú sťažovatelia účastníkmi konania (ako vlastníci susednej nehnuteľnosti) a stavba má na ich nehnuteľnosť podstatný vplyv, v rozhodnutí zo 4. októbra 2004 nie je zmienka o žiadnej ich pripomienke, vo vzťahu k nim nie je uvedený žiadny záver ani riešenie.

V prípade, že účastníci predmetného konania, ktorí boli odkázaní uvedeným rozhodnutím zo 4. októbra 2004 na podanie návrhu súdu, takíto návrh nepodajú, stavbou sa už nikto zaoberať nebude, hoci je podľa nich v rozpore s verejným záujmom, stavebným zákonom a inými predpismi.

Porušenie svojho práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu k dohovoru vidia sťažovatelia v tom, že ich nehnuteľnosť „*uvedená stavba už 9 rokov ničí*“. Užívanie ich nehnuteľnosti, prístup k nej zo zadnej časti (na ich pozemok) i jej opravy sú obmedzené alebo nemožné.

Podľa sťažovateľov v dôsledku porušovania ich práv v tomto konaní im vznikla materiálna aj nemateriálna ujma. Ako dôchodcovia majú sťažovatelia „*z týchto dlhodobo vytváraných neúmerňných problémov, prieťahov v konaní, nesprávnych postupov, ktoré smerujú v prospech občana, ktorí bezohľadne porušuje zákony*“, duševné problémy, stresy, veľké nervové vypätie a beznádej.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd rozhodol, že:

«- *Rozhodnutie Mesta Prievidza zn. 2.4.3-03-4401-2004 zo dňa 04. 10. 2004 sa nariaďuje zrušiť.*

Zároveň sa vyslovuje právny názor na ďalší postup, smerujúci k odstráneniu ilegálnej, problémy vytvárajúcej drevenej stavby nazvanej „Garáž a sklad“.

- Navrhovateľom sa priznáva finančné zadostučinenie vo výške 450 000 Sk.»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu k dohovoru má každá fyzická alebo právnická osoba právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

1. K namietanému porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy

Sťažovatelia namietajú porušenie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom stavebného úradu ako správneho orgánu v konaní o dodatočnom povolení stavby „SO 01 – Garáž a sklad“ na parcelách č. 6399 a č. 6400 v katastrálnom území P., ako aj rozhodnutím mesta Prievidza zn. 2.4.3-03-4401-2004 zo 4. októbra 2004.

Podľa § 244 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy a podľa § 244 ods. 3 druhej vety OSP sa postupom správneho orgánu rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa § 250t ods. 1 OSP fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť. Návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis.

Ak teda sťažovatelia tvrdia, že nečinnosťou alebo neprimerane pomalým konaním, resp. nesprávnym a nezákonným rozhodnutím o prerušení predmetného konania mesta Prievidza ako správneho orgánu bolo porušené ich základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, môžu sa ochrany svojho práva domáhať prostredníctvom žaloby proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa § 250t OSP pred všeobecným súdom, čo vylučuje právomoc ústavného súdu (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde) v uvedenej veci.

Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol už na jej predbežnom prerokovaní pre nedostatok svojej právomoci (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. K namietanému porušeniu práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 1 dodatkového protokolu k dohovoru

Porušenie svojho práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu k dohovoru vidia sťažovatelia v tom, že ich nehnuteľnosť je uvedenou nedovolenou stavbou už 9 rokov poškodzovaná a jej užívanie, prístup k nej i jej opravy sú obmedzené alebo nemožné.

Ochrana sťažovateľmi označeného práva patrí podľa čl. 142 ods. 1 ústavy do rozhodovacej právomoci všeobecných súdov, ktoré spory a iné právne veci vyplývajúce z občianskoprávných vzťahov prejednávajú a rozhodujú v zmysle ustanovenia § 7 OSP v občianskom súdnom konaní.

Sťažovatelia sa teda ochrany vyššie označeného práva môžu domáhať v občianskom súdnom konaní a v prípade nespokojnosti s rozhodnutím uvedeného súdu aj využitím opravných prostriedkov v zmysle ustanovení Občianskeho súdneho poriadku.

Ústavný súd preto aj v tejto časti sťažnosť sťažovateľov odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Z vyššie uvedených dôvodov potom ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľov odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. septembra 2005